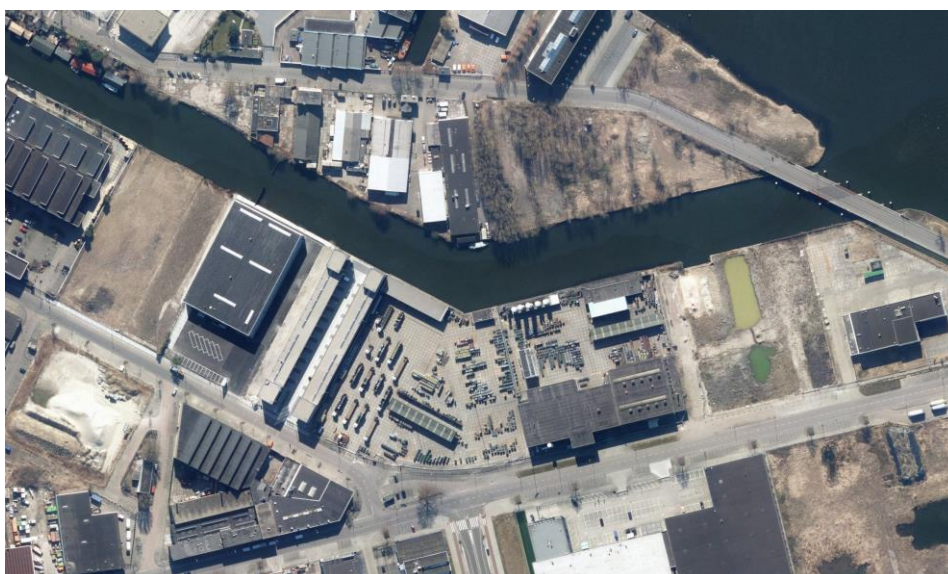

Natuurwaardenonderzoek Aanpassing Bestemmingsplan deel Buiksloterham bij Distelweg

Gemeente Amsterdam
Dienst Ruimtelijke Ordening

Beleidsteam Stad

Augustus 2014

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding.....	4
3. Beschrijving van het gebied en inventarisatie.....	5
4. Consequenties natuurwetgeving en ontheffing Flora- en faunawet	7
Bijlage I Wetgeving en beleid.....	10

1. Samenvatting en conclusies

Voor het leeggekomen terrein van het voormalig bedrijf Air Products tussen de Distelweg en het Tolhuiskanaal wordt het bestemmingsplan gewijzigd om andere ontwikkelingen mogelijk te maken. In dit natuurwaardenonderzoek is nagegaan wat de consequenties vanuit de natuurwetgeving voor het plan zijn. De conclusies zijn dat de natuurwaarden in het plangebied beperkt zijn. Alleen op het braakliggend terrein naast de New Energy Docks zouden enkele vogelsoorten kunnen broeden. Voor de verwachte broedvogels geldt dat de nesten alleen gedurende de broedperiode beschermd zijn. Het groen op de locatie moet dus buiten de broedperiode van vogels worden verwijderd.

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit het terrein van Air Products. Dit terrein is volledig verhard. Het gebouw aan de Distelweg lijkt niet erg geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Maar omdat er in de directe omgeving op braakliggende percelen goede foerageermogelijkheden voor vleermuizen zijn, is het mogelijk dat vleermuizen het gebouw als zomerverblijfplaats gebruiken. Daarom wordt geadviseerd om nader onderzoek naar de gebouw bewonende vleermuizen te laten doen.

Fig.1 Begrenzing plangebied

2. Inleiding

Het project

Het in 2009 vastgestelde bestemmingsplan wordt aangepast omdat de ontwikkeling anders is dan voorzien.

Werkwijze

Het plangebied en de omliggende gebieden worden kort beschreven. Hierna volgt een inventarisatie van de soorten die er voorkomen dan wel verwacht kunnen worden. Vervolgens worden de mogelijke effecten van ingrepen op de aanwezige gebieden en soorten beschreven. Tenslotte wordt beoordeeld of er compenserende of mitigerende maatregelen nodig zijn en of er ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en onder welke voorwaarden een ontheffing naar alle waarschijnlijkheid verkregen kan worden. Het plangebied is op 27 augustus 2014 bezocht.

In de Bijlage staan de wettelijke- en beleidskaders.

Eerder onderzoek

Gegevens over het voorkomen van soorten worden sinds 1990 bijgehouden in de 'Ecologische Atlas Amsterdam'. De grotere groengebieden worden regelmatig geïnventariseerd, ook in de directe omgeving van de Gemeente Amsterdam. De soortgroepen waarvan de gegevens worden bijgehouden zijn: zoogdieren; broedvogels; reptielen; amfibieën; vissen; kreeftachtigen; dagvlinders; sprinkhanen; krekels en libellen. Locaties van roepende rugstreeppadden worden elk jaar in kaart gebracht.

Vegetaties op kademuren worden tweejaarlijks geïnventariseerd. Verder is gebruik gemaakt van de gegevens uit de Nationale Databank Flora- en fauna; hierin worden naast waarnemingen uit eerder gedane onderzoeken en alle waarnemingen uit telmee.nl en waarneming.nl opgeslagen.

In 2007 is er voor het hele plangebied Buiksloterham een natuurwaardenonderzoek uitgevoerd ten behoeve van het bestemmingsplan. De conclusie was dat de natuurwaarden op de schaal van Amsterdam laag zijn. Op bescheiden schaal zijn vleermuizen waargenomen.

Fig.2 Hoofdgebouw Air products aan de Distelweg

3. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Omgeving plangebied

Het plangebied ligt in het stadsdeel Amsterdam-Noord tussen Distelweg en het Tolhuiskanaal in het ontwikkelingsgebied Buiksloterham. De Buiksloterham wordt van een industrieel bedrijventerrein getransformeerd tot een gemengd woon-werkgebied, deze ontwikkeling vindt al enige jaren plaats. Er zijn meerdere braakliggende kavels. Op sommige kavels heeft zich ruige vegetatie kunnen ontwikkelen. Dit is bijvoorbeeld het geval aan de overzijde van het Tolhuiskanaal. Hier heeft zich een wilgenbosje ontwikkeld en aan de overzijde van de Distelweg. Dit is dicht begroeid met bramen. Het plangebied ligt vlakbij het IJ.

Het plangebied

Het westelijke gedeelte van het plangebied ligt braak en is afgezet met een hek. Er is niet recent op gewerkt. Op het terrein bevindt zich een plasje en er groeit riet. Aan de westkant grenst het aan het terrein van de 'New Energy Docks'. Op de andere kavel bevindt zich het bedrijf Air Products, het verwerkt en slaat industriële gassen op. Het bedrijf heeft een groot opslagterrein met stelconplaten. Op het terrein staan enkele gebouwen. De gebouwen zijn opgetrokken uit beton. Een deel staat pal tegen de Distelweg aan, de andere gebouwen grenzen direct aan het Tolhuiskanaal.

Ecologische verbinding

Het plangebied is moeilijk bereikbaar voor grondgebonden dieren. Kanalen met steile oevers en brede wegen maken het voor soorten moeilijk om bijvoorbeeld vanuit de Noorder-IJplas of Waterland bij het plangebied te komen.

Verwachte soorten

Op het nu braakliggende gedeelte aan de westkant kunnen vogels broeden. Mogelijke soorten zijn soorten van riet en ruigte, bijvoorbeeld kleine karekiet, winterkoning en heggemus en langs de waterpartij wilde eend, meerkoet en waterhoen.

Fig. 3 Braakliggend terrein, begroeid met ruigte:

1. Jong wilgenbos aan de overzijde van het Tolhuiskanaal;
2. Rietland met waterpartij tussen New Energy Docks en Air products;
3. Braakliggend terrein aan de overzijde van de Distelweg, begroeid met bramen.

Op het terrein van Air Products staan een aantal gebouwen. Het opslagterrein is ingericht met stelconplaten. Er is helemaal geen groen. De gebouwen zijn opgetrokken uit beton. De gebouwen zijn ongeschikt voor huismussen en gierzwaluwen.

In het gebouw langs de Distelweg zijn ruimtes en kieren zichtbaar aan de buitenkant waar vleermuizen achter zouden kunnen kruipen. Door de nabijheid van goed foerageergebied op nabijgelegen braakliggende kavels (Zie fig. 3) is het mogelijk dat vleermuizen in de zomer in deze gebouwen verblijven.

Alleen op het braakliggende terrein kunnen kleine zoogdieren als bosmuis en egel voorkomen. Op het terrein van Air Products is alleen verharding.

Voor de rugstreep is het braakliggende kavel een goed leefgebied. Ten oosten van het plangebied, op het Cornelis Douwesterrein, komt de rugstreep voor. Er is echter geen goede ecologische verbinding langs de noordkant van het IJ, waarlangs deze soort zich zou kunnen verplaatsen.

Fig. 4 Het Tolhuiskanaal met links het braakliggend terrein, begroeid met riet en ruigte en daarnaast de gebouwen op het terrein van Air Products

4. Consequenties natuurwetgeving en ontheffing Flora- en faunawet

Gebiedsbescherming

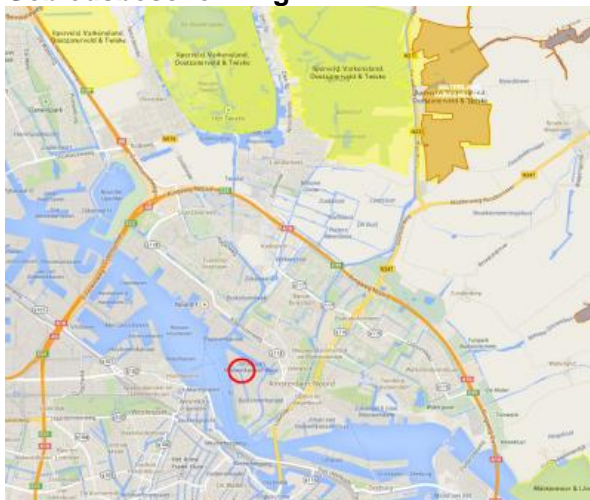

Fig. 5 Natura2000-gebieden

Het plan bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske en Markermeer en IJmeer zijn de meest nabijgelegen Natura2000-gebieden (ruim vijf kilometer van het plangebied). Negatieve effecten op deze gebieden worden gezien de afstand tot deze gebieden en de aard van de ontwikkelingen niet verwacht.

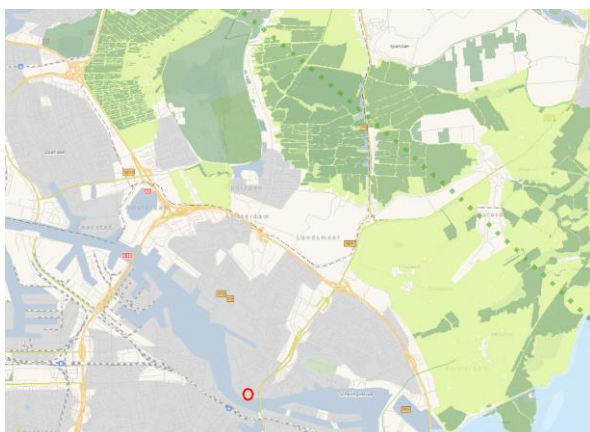

Fig. 6 Ecologische hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS (Ecologische Hoofdstructuur); Delen van Waterland behoren tot de EHS.

Fig. 7 Hoofdgroenstructuur

Het plangebied grenst niet aan de Hoofdgroenstructuur van Amsterdam (HGS). Het Laanwegkwartier is getypeerd als Corridor.

Fig. 8 Ecologische structuur Amsterdam

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische structuur van Amsterdam. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen knelpunten in deze structuur.

Fig. 9 Wens groenstructuur Stadsdeel Amsterdam Noord

Stadsdeel Noord heeft in haar beleid aangegeven aandacht te besteden aan de ontwikkeling en het in stand houden van de natuurwaarde van het Laanwegkwartier.

Soortbescherming

Broedvogels

Voor de broedvogels in het gebied geldt dat de nesten gedurende de broedtijd zijn beschermd, maar daarbuiten niet. Vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, komen niet voor en zijn ook niet te verwachten.

Ontheffing voor broedende vogels wordt niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen. In de gedragscode van de Gemeente Amsterdam (http://www.amsterdam.nl/publish/pages/123284/gedragscode_flora_en_fauna_amsterdam_.pdf) staat voor een aantal vogelsoorten een natuurkalender; hieruit valt af te leiden in welke periode het beste gewerkt kan worden. Dit is voor wat de broedvogels die verwacht kunnen worden betreft van 1 september tot eind februari. Wilde eenden kunnen nog laat in het seizoen broeden.

Vleermuizen

In 2007 werden er bij het onderzoek naar vleermuizen in het bestemmingsplangebied Buiksloterham nauwelijks vleermuizen gezien. Bij een inventarisatie in 2011 bleek dat rond het A-lab veel vleermuizen actief waren. Doordat er op het braakliggende terrein geschikte foerageergebied -, ruigte, riet en plasjes – is ontstaan is het gebied aantrekkelijk geworden voor vleermuizen. Ook in de omgeving van de gebouwen van Air Products is er sinds het onderzoek van 2007 gevarieerd begroeid braakliggend terrein bijgekomen. De gebouwen van Air Products zijn niet bijzonder geschikt zijn als zomerverblijf voor vleermuizen, maar door de nabijheid van geschikt foerageergebied is er toch een mogelijkheid dat er zomerverblijfplaatsen voor vleermuizen. Het advies is dan ook om nader onderzoek te doen naar zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen. Bij dit onderzoek moet het vleermuizenprotocol worden gevolgd. Zie de link naar het protocol:

(<http://www.zoogdierverseniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwewebsite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen%20algemeen/downloads/vleermuisprotocol%202013%20versie%2025%20maart%202013.xls>). In verband met de onderzoeksperiode (april tot september) wordt geadviseerd om dit onderzoek tijdig te laten uitvoeren.

Indien er vleermuisverblijfplaatsen van vleermuizen in het gebouw worden aangetroffen is er een ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet nodig. Naar verwachting wordt deze verkregen, indien er bij de sloopwerkzaamheden rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van vleermuizen en er in de verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangebracht.

Zoogdieren

De eventueel aanwezige grotere zoogdieren, bijvoorbeeld een vos, zullen bij werkzaamheden vluchten. Voor de kleinere zoogdieren, zoals bosmuis en de egel, geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle soorten, ook niet beschermde, geldt bij voorbereiding en uitvoering van werkzaamheden de zorgplicht. Dat betekent dat door zorgvuldig te werken zoveel mogelijk schade aan diersoorten moet worden voorkomen. Dit kan door bij de planning en bij de uitvoering van werkzaamheden rekening te houden met de aanwezige soorten.

Bijlage I Wetgeving en beleid

Wettelijke kaders	
Natuurbeschermingswet (1998) - Natura-2000 (Gebiedsbescherming)	Onder de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) zijn gebieden aangewezen die onderdeel uitmaken van de Europese ecologische hoofdstructuur, de Natura 2000 gebieden genaamd. Indien een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt in of in de nabijheid van een Natura 2000 gebied moet worden onderzocht of de ontwikkeling de kwaliteit van het gebied kan verslechteren of verstoren. Indien het bestemmingsplan de kwaliteit van een Natura 2000 gebied kan verslechteren of verstoren dient er een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd.
Flora- en faunawet en gedragscode (soortbescherming)	In april 2002 is de Flora- en faunawet (Ffwet) van kracht geworden. Op grond van deze wet zijn vrijwel alle in het wild en van nature in Nederland voorkomende dieren, beschermd. De Ffwet bevat verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, hollen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. Bij vrijwel alle ingrepen moet met door Flora- en faunawet beschermde soorten rekening worden gehouden. De beschermde soorten zijn met behulp van tabellen onderverdeeld in verschillende niveaus van bescherming. In Amsterdam is er sinds 2009 een gedragscode Flora- en faunawet voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud. De gedragscode is van toepassing op alle plannen en projecten die in opdracht van of door de gemeente Amsterdam worden voorbereid en uitgevoerd. Met deze gedragscode is een ontheffingsaanvraag voor een aantal soorten niet nodig.
Beleidskaders	
Ecologische Hoofdstructuur (landelijk en provinciaal beleid)	Voor heel Nederland zijn natuurgebieden met verbindingszones vastgelegd. Dit noemen we de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. Na realisatie is de structuur uiteindelijk grensoverschrijdend, zodat diersoorten zich vrij kunnen bewegen en vermengen over Europa. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de EHS dient gecompenseerd te worden volgens in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgelegde regels.
Rode lijstsoorten (landelijk beleid)	Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk in aantal achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen.
Hoofdgroenstructuur (Amsterdams beleid)	In de structuurvisie van Amsterdam 2040 (vastgesteld in 2011) is de hoofdgroenstructuur opgenomen. Voor functiewijzigingen, die buiten de vastgelegde kaders vallen moet advies worden gevraagd aan de Technische Advies Commissie Hoofdgroenstructuur. Eventuele wijzigingen kunnen aan de Gemeenteraad worden voorgelegd.
Ecologische structuur (Amsterdams beleid)	Een uitwerking van de "Structuurvisie 2040" is een ecologische visie. De ecologische visie is in juli 2012 door de Gemeenteraad vastgesteld. De bijbehorende kaart laat de ecologische structuur zien, zoals die door dieren wordt gebruikt. In de structuur is een aantal knelpunten onderkend. De ambitie is om deze barrières voor dieren weg te nemen. Het uitgangspunt van het beleid is dat plannen niet mogen leiden tot verzwakking van de ecologische structuur die in deze visie staat omschreven, bijvoorbeeld doordat er extra barrières ontstaan.
Groenstructuur van stadsdeel Amsterdam-Noord Natuureffectrapportage stadsdeel Amsterdam-Noord Ontwikkelingsplan natuur in de stad Amsterdam-Noord (Beleid stadsdeel Amsterdam-Noord)	Stadsdeel Amsterdam-Noord heeft in een aantal nota's haar ambitie met betrekking tot groen en groenstructuur in het stadsdeel vastgelegd. Het streven van het stadsdeel om het aanwezige groen zoveel als mogelijk te behouden en de (natuur-)kwaliteit van het groen te vergroten.

In de twee tabellen hieronder staan de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet en de in de AMvB onderscheiden beschermingsniveaus.

Par. 1	<i>Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats</i>
art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Par. 2	<i>Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving</i>
art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
art. 10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
art. 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
art. 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren (...) behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort (...) te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren (...) of onder zich te hebben.

Verschillende niveaus van bescherming soorten Flora- en faunawet		
Vogels	Voorbeelden	Bescherming en ontheffingsmogelijkheden
Vaste rust- en verblijfplaatsen (lijst augustus 2009)	Huismus, gierzwaluw	Hele jaar beschermd, ontheffing alleen mogelijk op grond van belangen uit de Vogelrichtlijn: b) de bescherming van flora en fauna c) de veiligheid van het luchtverkeer d) de volksgezondheid en de openbare veiligheid en f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren.
Overige broedvogels, inventarisatie gewenst (lijst augustus 2009)	koolmees, pimpelmees, zwarte kraai	De nesten zijn niet jaarrond beschermd, omgevingscheck om te bepalen of er voldoende alternatieve nestmogelijkheden in de omgeving zijn is wel nodig.
Overige broedvogels	Winterkoning, heggenmus	In de broedperiode beschermd.
Exoten	Halsbandparkiet	Niet beschermd, de zorgplicht is wel van toepassing.
Overige dieren en planten		
Tabel 3 soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV)	Vleermuizen, rugstreepd	Rust- en verblijfplaatsen beschermd, ontheffing is mogelijk op de onder vogels genoemde gronden en op grond van 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.'
Tabel 3 In AMvB aanvullend aangewezen streng beschermde soorten	Ringslang	Rust- en verblijfplaatsen zijn beschermd, ontheffing op grond van ruimtelijke ontwikkeling.
Tabel 2 AMvB	tongvaren, steenbreekvaren	Geen ontheffing nodig met gebruik van gedragscode.
Tabel 1	egel, bosmuis	Vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling; wel een zorgplicht.
Niet beschermd	Algemene vlindersoorten	

Overzicht activiteit, beschermingsniveau soorten en de Flora- en faunawet

		Activiteit		
		Bestendig beheer	Bestendig gebruik	Ruimtelijke Ontwikkeling
Vogels				
	Vaste rust- en verblijfplaatsen (lijst augustus 2009)	G	G	O
	Overige broedvogels, inventarisatie gewenst (lijst augustus 2009)	G	G	G
	Overige broedvogels	G	G	G
	Exoten	A	A	A
Overige dieren en planten				
	Tabel 3 soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV)	G	G	O
	Tabel 3 In AMvB aanvullend aangewezen streng beschermde soorten			
	Tabel 2 AMvB	G	G	G
	Tabel 1	V	V	V
	Niet beschermd	A	A	A

Toelichting:

A = De algemene zorgplicht is van toepassing

V = Er geldt een vrijstelling voor de betreffende activiteit

G = Er kan gebruik gemaakt worden van een gedragscode, bijvoorbeeld die van Amsterdam

O = Een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd

Activiteiten zoals verbouwen en renoveren vallen onder ruimtelijke ontwikkeling.

Rode lijst

Soorten van een Rode lijst zijn niet per definitie wettelijk beschermd. Zij kunnen tot alle beschermingsniveaus behoren. Wettelijk is wel vastgelegd dat de overheid zich inzet voor de bescherming van deze soorten en dat zij het onderzoek daartoe bevordert. Van provincies, gemeenten en terrein behorende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten.

Toepassing gedragscode Amsterdam

In december 2009 is de 'Amsterdamse gedragscode' goedgekeurd door het voormalig ministerie van LNV. De gedragscode is geldig vanaf 18 december 2009 tot en met 18 december 2014. De gedragscode kan voor alle soorten worden gebruikt. Bij ruimtelijke ontwikkeling is geen ontheffing nodig voor soorten van tabel 2.

Ecologisch werkprotocol

Er wordt sterk aanbevolen om een ecologisch werkprotocol op te stellen voor de werkzaamheden. Hierin staat hoe te handelen om negatieve effecten op aanwezige beschermde soorten te voorkomen, hoe te handelen bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten en hoe aan de algemene zorgplicht voor niet-beschermde soorten kan worden voldaan.